

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА НУУЗ

**MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETI ILMIY JURNALI**

**JURNAL
1997-YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

**2023
1/5**

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

I.U.MADJIDOV – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Y.S.ERGASHOV – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Nishonova O.J. – f.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Shirinova R.X. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **Z.A.PARDAYEV**

TOSHKENT – 2023

Turayeva G. Shaxsda sog'lom ma'naviy-axloqiy tarbiyani samarali tashkil etish omillari.....	169
Turdiyev U. Globallashuv davrida kiberxavfsizlik muammosining ayrim masalalari.....	172
Uralova M. Ijodiy-metodik faoliyat bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligi va kompetentligining muhim elementi sifatida.....	176
Usmonov B. O'zbekiston Respublikasi va Tojikiston Respublikasi o'rtasidagi siyosiy va diplomatik aloqalar.....	179
Usmonova M., Yo'ldashaliyeva N. Biologiya fanlarini o'qitishda talabalarning kasbiy yo'nalishini rivojlantirish.....	182
Fayzullayeva G. O'qituvchilarni uzluksiz kasbiy rivojlantirishda jarayonga asoslangan o'qitishning (process-based learning) afzalliklari.....	184
Халикова Л., Анатольевна Б.Л. Роль физической активности в восстановлении здоровья людей разного возраста.....	188
Xalimova M. Bo'lajak biologiya o'qituvchilarini tayyorlashda axborot texnologiyalarining o'rni.....	192
Xolmirzayev Sh. Yuqori malakali akademik eshkak eshuvchilarning mashg'ulot vosita va yuklamalari hajmini takomillashtirish.....	195
Xudayberganov Y. Jismoniy agressivlikni tadqiq qilishning diniy-psixologik aspektlari.....	198
Xudaynazarov A. Yangi O'zbekiston yoshlari siyosiy jarayonlar subyekti sifatida.....	203
Xujayev M. Asrlarni oshib o'tgan tafakkur sohibi.....	207
Xo'jamberdiyeva Sh. Maktabgacha yoshdagi bolalarni badiiy asarlar bilan tanishtirishning zaruriyati.....	210
Xurvaliyeva T. Maktabgacha yoshdagi bolalarda emotsional zo'rqiqlashni korreksiyalashda ertak terapiyadan foydalanish.....	213
Xurramova G. Boshlang'ich sinf o'quvchilarni milliy va innovatsion qadriyatlar uyg'unligi asosida tarbiyalashning pedagogik tizimi.....	215
Xurramova M. Ta'lim mazmunini shakllantirishda germinativ yondashuvni tashkil etishning shakli va metodlari.....	218
Xusanova J. Nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishda boshqaruv faolligini rivojlantirish.....	221
Eshqobilova S. Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutq o'stirish faoliyatlari jarayonida tafakkurini rivojlantirish.....	224
Yunusov M. Davlat fuqarolik xizmatida jamoatchilik bilan aloqalar rolini oshirish.....	227
Filologiya	
Abdullayeva N. Tilshunoslikda paremiologik lug'atlar tarixi.....	231
Абулкасимова Н. Фреймовый анализ эвфемизмов.....	234
Azimova M., Boqiyeva M. Til o'rganuvchilarning chet tilida so'zlashuv jarayonidagi qiyinchiliklari va uni bartaraf etish yo'llari.....	237
Anarboyeva I. Turli tizimli tillarda nominatsiyalarning o'rganilishi.....	240
Asadov M. Adabiyotda "Kimsasizlik vaziyati"ning ijtimoiy-falsafiy va metaforik talqinlari.....	243
Atabayeva X. The concept of somatism, metaphors in the expression of somatisms.....	247
Ahmadov X. "Chig'atoy gurg'ini"da til va imlo masalasi.....	250
Axmedova G. Zamonaviy tilshunoslikda aforizmlar tasnifi.....	254
Akhmedova M., Rakhimova O'. Character comparison through symbolism in Charlotte Bronte's Jane Eyre and Jean Rhys' Wide Sargasso sea.....	257
Begmatova R. Nutqda kooperatsiyani ta'minlashda solidarlik strategiyasining qo'llanilishi.....	260
Boynazarova N. Badiiy timsolning poyetik jozibasi.....	263
Bo'ronov N. Global axborot makonida feyk va dezinformatsiyaning ijtimoiy ta'siri.....	266
G'ulomova R. Ayollar va erkaklar nutqida qarg'ish so'zlarning qo'llanilishi.....	270
Daliev M. Conceptology as a branch of cognitive linguistics and its development.....	273
Jalilova L., Aminova M. Tarjimaning leksik-semantik muammolari.....	276
Ismoilova G. Iqtisodiy islohotlar va ma'naviy hayot uyg'unligi.....	279
Israilova S. Tezauruslarda leksemalar mohiyatining ifodalanishi.....	282
Kamolova F., Akhmedova M. Description of historical setting in "Nights at the circus" by Angela Carter.....	285
Karimova L. Nemis tilida ilova hodisasining german tilshunosligida o'rganilishiga doir ayrim mulohazalar.....	288
Karimova X. "Jasorat" semali leksemalar semantik, struktur xususiyatlari.....	291
Kurbanova N. Ingliz va o'zbek shifokorlari nutqidagi shaxsiy madaniyatning ta'siri.....	293
Mardiyev B. Izhorlovchi qismning semantik tiplari haqida ayrim mulohazalar.....	296
Marufova Z. Mumtoz matnlarda ranglar vositasida ifodalangan estetik bahoning lingvopoetik talqini.....	299
Mirzayeva G. Verb-constructed phraseologisms in english and uzbek and their semantic characteristics.....	302
Mirsanov B. Nemis va o'zbek tillarida uy hayvonlari nomi bilan shakllangan dengiz hayvonlari.....	305
Nazarova G., Fayzullayeva N. Konsept termini va lingvokulturologiyadagi o'rni va ahamiyati.....	309
Nurmetova M. Peculiarities of using figurative and expressive devices of language in the process of speech.....	312
Rasulova M. Metafora va uning lingvistik tavsifi.....	316
Rashidova G. Ingliz tilini chet tili sifatida o'rganuvchilarga yozish ko'nikmasini o'rgatish: o'zbek o'qituvchilar tomonidan duch kelingan qiyinchiliklar doirasida.....	319
Suyarova N. Metaphors in the novel "A farewell to arms" by E. Hemingway and their translations from english into uzbek.....	322
Tuxtasinova Z. Haqorat jarayonini nomlovchi leksik-frazeologik birliklar (o'zbek tili misolida).....	325
O'rishev A. Words in context: enhancing vocabulary through reading and writing.....	328
Xajiyeva D. Erkin Vohidov she'rilarida xalq og'zaki ijodiyotidagi tush motivining qo'llanishi.....	331
Xasanova F. Maishiy nutqiy janrlar sotsiolingvistikasi.....	333
Xolmuminov I. "Alpomish" dostonida qo'llanilgan o'xshatishlarning sintaktik-semantik tahlili.....	336
Hamrayev K. O'zbek hikoyasi genezisi.....	340
Elmurodov Y. Jahon adabiyotshunosligida ilmiy fantastika nazariyasiga yangicha qarashlar talqini.....	343

Azamatiy XUDAYNAZAROV,
O'zMU Fuqarolik jamiyati va huquq ta'lim kafedrasini tadqiqotchisi
E-mail: azamatiy.200992@gmail.com

O'zMU professori, s.f.d. I. Ergashev tarqizi asosida

THE YOUTH OF THE NEW UZBEKISTAN AS A SUBJECT OF POLITICAL PROCESSES

Abstract

The article explores that the youth of the New Uzbekistan is the subject of political processes. The article also emphasizes that large-scale work is being carried out to form and strengthen the youth of the New Uzbekistan as a subject of political processes. The youth of Uzbekistan is considered as a subject of political processes, some conclusions about them are given and a socio-political analysis is made.

Key words: Youth, youth participation, political processes, subject, strategic subject, changes in political processes, state policy towards youth, youth parliament, youth notebook, youth portal, youth leader in the neighborhood.

МОЛОДЕЖЬ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА КАК СУБЪЕКТ ПОЛИТИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ

Аннотация

В статье исследуется, что молодежь Нового Узбекистана является субъектом политических процессов. Также в статье подчеркивается, что проводится масштабная работа по формированию и укреплению молодежи Нового Узбекистана как субъекта политических процессов. Молодежь Узбекистана рассматривается как субъект политических процессов, даются некоторые выводы о них и делается социально-политический анализ.

Ключевые слова: Молодежь, участие молодежи, политические процессы, субъект, стратегический субъект, изменения в политических процессах, государственная политика в отношении молодежи, молодежный парламент, молодежная тетрадь, молодежный портал, молодежный лидер по соседству.

YANGI O'ZBEKISTON YOSHLARI SIYOSIY JARAYONLAR SUBYEKTI SIFATIDA

Annotatsiya

Maqolada Yangi O'zbekiston yoshlari siyosiy jarayonlar subyekti ekanligi o'rganilgan. Shuningdek, maqolada Yangi O'zbekiston yoshlari siyosiy jarayonlar subyekti sifatida shakllantirish va mustahkamlash maqsadida keng ko'lamli ishlar amalga oshirilayotganligi yoritilgan. O'zbekiston yoshlari siyosiy jarayonlar subyekti sifatida qarash va ularga doir ayrim xulosalar berilgan hamda ijtimoiy-siyosiy tahlil etilgan.

Kalit so'zlari: Yoshlar, yoshlar ishtiroki, siyosiy jarayonlar, subyekt, strategik subyekt, siyosiy jarayonlardagi o'zgarishlar, yoshlarga oid davlat siyosati, yoshlar parlamenti, yoshlar daftari, yoshlar portali, mahalladagi yoshlar yetakchisi.

Kirish. Siyosiy jarayonlarda yoshlarning ishtiroki etish darajasi mamlakat siyosatidagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liqdir. Yoshlar barcha rivojlangan davlat va jamiyatlarda siyosatdagi o'zgarishlar va taraqqiyotining davomiyligini ta'minlovchi strategik subyekt bo'lib xizmat qilmoqda.

Bugun O'zbekistonda yoshlar soni muhim demografik chegarada turibdi. 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar aholining 60 foizini tashkil qilmoqda. Bu mamlakatimiz uchun o'ziga xos qimmatbaho "demografik dividend" deb atashimiz mumkin. Keyingi yigirma yil ichida bugungi yoshlar O'zbekiston tarixidagi eng katta strategik kuchga aylanadi. Demakki, yoshlarni rivojlantirishga sarmoya to'g'ri sarflansa, aynan shu yoshlar O'zbekistonni yangi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasiga olib chiqadigan strategik subyekt bo'lib shakllanadi. Xalqaro e'tiroflarga ko'ra, yangi O'zbekiston yoshlari jamiyatni o'zgartirishning faol subyekti va modernizatsiya jarayonlari uchun muhim manba. Shuningdek, iqtisodiy o'sish, avlodlar farovonligini ta'minlash yo'lida bebaho inson resursidir. Bugungi kunda mamlakatimizda yoshlarning qonuniy huquqlari va manfaatlarini ta'minlash masalasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi hisoblanadi.

Asosiy qism. Yoshlar siyosiy jarayonlardagi o'zgarishlar subyekti sifatida shakllantirish va mustahkamlash maqsadida keng ko'lamli ishlar amalga oshirildi. Yoshlar ishlari agentligi va Bosh vazir raisligida yoshlar masalalari bo'yicha idoralararo kengash ish boshladi. Oliy Majlis

Qonunchilik palatasida Yoshlar masalalari bo'yicha komissiya tuzildi, Oliy Majlis palatalari qoshida Yoshlar parlamenti faoliyat yuritmoqda. O'zbekistonda 30-iyun — Yoshlar kuni, deb e'lon qilindi. «Yoshlar daftari», «Yoshlar portali», Mahallada yoshlar yetakchisi, O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish Kontsepsiyasi qabul qilingan va tashkil etilgan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 21-dekabrda «Yangi O'zbekiston ma'muriy islohotlarini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-269-sonli Farmoniga asosan Yoshlar siyosati sport vazirligi tashkil etildi.

Prezidentimiz ta'бири bilan aytadigan bo'lsak, yoshlar ijtimoiy-siyosiy jarayonlarda faollini oshirish ishlarini tashkil etish borasida amalga oshirilgan ijobiy ishlarni e'tirof etish bilan birga, sohadagi vaziyat va amalga oshirilgan tadbirlar tahlili yoshlarning keng qatlamlariga daxldor bo'lgan dolzarb masalalar saqlanib qolayotganidan dalolat bermoqda. Ularni samarali hal etish maqsadida quyidagilarni amalga oshirishni maqsadga muvofiq deb hisoblaydi:

- O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini yangi bosqichga olib chiqish, yoshlar sohasidagi muammolarga samarali yechimlar ishlab chiqish, vakolatli organlar faoliyatini yanada samaralirok, tashkil etish va muvofiqlashtirish vazifalarini paysalga solmay bajarish;

- mamlakatimizda yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning qonuniy huquq, va manfaatlarini himoya qilishga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlarni takomillashtirish

yuzasidan takliflar tayyorlash hamda yoshlar siyosati sohasidagi qonun hujjatlariga rioya etilishi ustidan davlat nazoratini muttasil amalga oshirish;

- yoshlarni Vatanga sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, o'sib kelayotgan yosh avlodni ilm-fan va innovatsiyalarga keng jalb etish, ularni "Yangi O'zbekiston - Uchinchi Renessans sari!" shiori atrofida birlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlarni samarali va tizimli tashkil etish;

- yoshlarga oid dasturlar, loyihalar va ilmiy tadqiqot ishlarini moliyalashtirish uchun ijtimoiy buyurtma shaklida ajratiladigan davlat grantlari va subsidiyalarni taqsimlash, ulardan maqsadli va samarali foydalanilishini ta'minlashga erishish;

- tarbiya muassasalarini tamomlagan yetim va otanasining qaramog'idan mahrum bo'lgan yoshlarning ijtimoiy-huquqiy himoyasini tashkil etish va bandligini ta'minlash;

- yoshlar siyosati sohasida xalqaro hamkorlikni yanada rivojlantirish, yoshlar sohasidagi xalqaro reytinglarda mamlakatimiz mavqeiini oshirish bo'yicha qo'shimcha choralar ko'rish, xorijda ta'lim olayotgan yoshlar bilan olib borilayotgan ishlarni samarali yo'lga qo'yishga doir vazifalarni paysalga solmay bajarilishiga erishish.

- yosh avlodda mustahkam vatanparvarlik g'oyasi hamda qat'iy fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, yoshlarda zamonaviy tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish va yangi ish o'rinlarini yaratish orqali ularning bandligini ta'minlash ta'kidlab o'tilgan.

Shuningdek, Prezidentimiz quyidagi fikrlarni bildirib o'tgan: "BMTning Yoshlar strategiyasida ta'kidlanganidek, "yoshlar siymosida eng qimmatli va o'ta muhim resurslar mujassam topgan bo'lib, unga har qancha investitsiya kiritrsa arziydi, chunki bu sarmoyalar bir necha barobar ziyoda bo'lib qaytadi" Men g'oyat muhim ushbu fikrga to'liq qo'shilaman. Biz yoshlar siymosida umrimiz mazmunini, hayotimizning asosiy samarasini quramiz. Yangi O'zbekistonni azmu shijoatli yoshlar bilan birga bunyod etamiz! Bizning taraqqiyot strategiyamizda har jihatdan barkamol rivojlangan, erkin fikrlaydigan, Vatanga sodiq qat'iy hayotiy qarashlarga ega yigit-qizlarni tarbiyalash eng ustuvor vazifalarimizdan biridir. Yoshlarning iste'dod va qobiliyati, ezgu intilishlarini to'liq ro'yobga chiqarish, ijtimoiy faolligini oshirish, hayotda munosib o'rin egallashlari uchun barcha imkoniyatlarni yaratib berish bundan buyon ham bosh maqsadimiz bo'lib qolaveradi. Tomirlarida buyuk bobolarimizning qoni oqayotgan yoshlarimiz ulug' ajdodlarimizning munosib vorislari bo'lishi, ular kabi ulkan maqsadlar sari intilib yashashi va yuksak marralarga erishishi uchun barcha zarur shart-sharoitlarni yaratishimiz zarur[1, 259-262].

Davlat siyosatidagi o'zgarishlar va o'tkazilayotgan islohotlar yoshlarni siyosiy jarayonlardagi ishtirokini oshirishga xizmat qilmoqda. Shuningdek, "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"ning 70-maqsadiga nazar soladigan bo'lsak, ushbu maqsad yoshlarga oid davlat siyosatini takomillashtirish, yoshlarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash, yoshlarning ma'naviy, intellektual, jismoniy va axloqiy jihatdan kamol topishiga ko'maklashish, yoshlar uchun ochiq va sifatli ta'limni ta'minlash, ta'limning barcha bosqichlarida yoshlarning mukammal ta'lim olishini ta'minlash, yoshlarni ishga joylashtirish va ularning bandligi uchun shart-sharoitlar yaratish, yoshlarni vatanparvarlik, fuqarolik tuyg'usi, bag'rikenglik, qonunlarga, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida, zararli ta'sirlar va oqimlarga qarshi tura oladigan, hayotga bo'lgan qat'iy ishonch va qarashlarga ega shaxs sifatida tarbiyalash, yoshlarning huquqiy ongi va huquqiy madaniyati darajasini yuksaltirish,

iqtidorli va iste'dodli yoshlarni qo'llab-quvvatlash va yoshlarning huquqlari va erkinliklarini ro'yobga chiqarish sohasida faoliyat olib boruvchi xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirishdan iborat ekanligi belgilab qo'yilgan[2].

Undan tashqari Prezidentimiz tashabbusi bilan O'zbekistonda ilk bor ishsiz yoshlar bandligini ta'minlashga qaratilgan mutlaqo yangi tizim - "Yoshlar daftari"ning joriy etilishi o'z vaqtida ko'rilgan muhim chora bo'ldi. Bu tizim asosida o'tgan qisqa davr ichida respublikamizdagi 8 714 ta mahallada yashayotgan 18-30 yoshdagi 6 484 806 nafar yigit-qizning 5 451 442 nafari, yoki 84 foizi bilan yuzma-yuz muloqotlar o'tkazilib ularning orzu-istaklari va muammolari tinglandi. Suhbatlar asosida 682 787 nafar ijtimoiy himoyaga, iqtisodiy va psixologik qo'llab-quvvatlashga muhtoj, ishsiz shaxslar "Yoshlar daftari"ga kiritildi.

Hududiy va mahalliy hokimliklar qoshida "Yoshlar daftari"ga kiritilgan yigit-qizlarning muammolarini hal qilishga ko'maklashish uchun "Yoshlar jamg'armalari" tashkil etilib, 113,5 mlrd. so'mdan ortiq mablag' ajratildi. Ayni vaqtda qadar ushbu mablag'ning 4,6 mlrd. so'mi yoshlar manfaatlarini uchun yo'naltirildi[5].

2020-yil 25-noyabr kuni O'zbekiston Liberal-demokratik partiyasi Siyosiy Kengashi Ijroiya qo'mitasi «Yoshlar qanoti»ning respublika konferentsiyasi bo'lib o'tdi. Mazkur konferentsiyada «Yoshlar qanoti» tomonidan tadbirkorlikka qiziqqan va o'z biznesini boshlamochi bo'lgan yoshlar uchun «Ishbilarmon yoshlar», «Yosh tadbirkorlar», «Yosh fermer» loyihalari doirasida salmoqli ishlar amalga oshirilganligi, pandemiya sharoitiga qaramasdan birgina joriy yilning o'zida mazkur loyihalar doirasida 60 ta yosh tadbirkorga 1 milliard 904 million so'mlik imtiyozli kredit mablag'lari ajratildi, 960 nafar yoshlarning bandligi ta'minlandi, 221 nafari istiqbolli kadrlar zaxirasiga olinganligi bildirib o'tildi.

Istiqbolli yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning iqtidorini ro'yobga chiqarish, ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatini samarali yo'lga qo'yish uchun qo'shimcha shart-sharoitlar yaratishga qaratilgan «Yosh innovatsiyachilar» stipendiyasi, «Startap», «Startap-innovatsiya» loyihalari doirasidagi ishlar ham e'tirofqa loyiq.

Ijtimoiy-siyosiy sohaga qiziqqan yoshlarni qamrab olgan «Yangi avlod kadrlari», «Parlamentda mening o'rnim» va «Kelajak deputatlari» loyihalari alohida ahamiyat kasb etadi. Birgina «Yangi avlod kadrlari» loyihasi doirasida mamlakatimizning 28 ta oliy ta'lim muassasalari bilan hamkorlik memorandumini imzolani, O'zLiDeP g'oyalari qiziquvchi va qo'llab-quvvatlovchi 2 ming 321 talaba-yoshlar ma'lumotlari bazasi shakllantirilgan[6].

Ijtimoiy-siyosatdagi o'zgarishlardan yana biri mamlakatimizda yoshlar bilan ishlashning yangicha boshqaruv mexanizmlarini joriy etish, ular bilan ishlashning vertikal tizimini yaratish, yoshlar muammolarini bevosita mahallalarda hal etish, ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy ishlarning samaradorligini yanada oshirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 19-yanvardagi "Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-92-son Qarori[3]ga muvofiq har bir shaharcha, qishloq, ovulda, Shuningdek, shaharlar, shaharchalar, qishloqlar hamda ovullardagi har bir mahallada yoshlar yetakchisi lavozimi joriy etildi.

2022-yil 16-iyun kuni Oliy Majlis Qonunchilik palatasi Yoshlar masalalari bo'yicha komissiyasi tomonidan "Konstitutsiyaviy islohotlarda yoshlarning o'rni" mavzusida davra suhbatlari o'tkazildi. Mazkur davra suhbatda Keyingi yillarda mamlakatimizda yoshlarning davlat va jamiyat boshqaruvidagi ishtirokini kengaytirish, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy faolligi hamda tashabbusini qo'llab-quvvatlash

bo'yicha tizimli ishlar olib borilmoqda. Natijada, kelajagimiz egalari bo'lgan yoshlar mamlakat hayotidagi muhim ijtimoiy-siyosiy jarayonlarda o'zlarining takliflarini, pozitsiyalarini ilgari surib faol qatnashishmoqdaligi ta'kidlab o'tildi.

Ayni kunlarda mamlakatimizda muhim siyosiy jarayon — O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini takomillashtirish, unga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish bo'yicha tizimli ishlar olib borilmoqda. Xususan, mazkur jarayonda xalqimizdan kelgan har bir taklif saralanib, Konstitutsiyaviy komissiya tomonidan atroflicha o'rganilib, ular asosida tegishli taklif va tavsiyalar ishlab chiqilmoqda Eng muhimi, ushbu siyosiy jarayonda yoshlar faol ishtirok etmoqda.

Konstitutsiyaviy komissiyaning ma'lumotiga ko'ra, bugungi kunga qadar komissiyaga 23 mingdan ortiq takliflar kelib tushgan. Ularning 70 foizdan ko'prog'ini 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar tashkil etadi. Bu esa, yoshlarning kelajakka befarq emasligidan dalolatdir.

Qayd etilganidek, Konstitutsiyaga o'zgartirishlar kiritish bo'yicha joriy yilning 24 may kundan boshlab "taklif@meningkonstitutsiyam.uz" yoki "taklif@2022.uz" elektron pochta orqali takliflarni qabul qilish ishlari boshlandi, 26 may kundan boshlab esa, elektron pochta tashqari, "www.meningkonstitutsiyam.uz" onlayn platformasi, telegram maxsus boti, 1341 qisqa raqamli "call-markaz" singari vositalar ishga tushirildi. Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda bir nechta kanallar tashkil qilindi. Fuqarolar takliflarini o'z hududlaridagi mahallalar va Xalq deputatlari mahalliy Kengashiga og'zaki yoki yozma shaklda bildirishi uchun sharoitlar yaratilgan[7].

Yuqoridagi berilgan fikrlarga asoslanib, bugungi kunda yoshlarning siyosiy jarayonlarda faol ishtirokini oshirishga qaratilgan ishlar samaradorligi oshayotganligini ko'rish mumkin. Keyinchalik bu o'zgarishlar mamlakatimiz taraqqiyotiga hissa qo'shadigan yoshlar ya'ni strategik subyektni shakllantiradi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 18-yanvardagi "O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 23-son Qarori [4] qabul qilindi. O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasining maqsadi - yoshlarni jismonan sog'lom, ma'naviy yetuk insonlar etib tarbiyalash, ilmiy va

ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga ko'maklashish, huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini samarali himoya qilish hamda mamlakatda amalga oshirilayotgan demokratik, ijtimoiy va iqtisodiy islohotlarga faol jalb qilishdan iborat.

Yoshlar siyosati bo'yicha xorij tajribasidan samarali foydalanish, o'zaro tizimli hamkorlikni rivojlantirish maqsadida 13 ta xorijiy yoshlar tashkilotlari bilan hamkorlik aloqalari yo'lga qo'yildi. O'zbekiston 2018 yilda SHanxay Hamkorlik Tashkiloti Yoshlar kengashiga, 2020-yilda Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi Yoshlar masalalari bo'yicha kengashiga teng huquqli a'zo sifatida qabul qilindi.

Mamlakatimiz siyosiy jarayonlarida yoshlar ishtiroki etish darajasini oshirish uchun "O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatini 2025-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi"da yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, yoshlar jamoat tashkilotlari va volontyorlik harakatlarini qo'llab-quvvatlash va yoshlar siyosati sohasida xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga ustuvor yo'nalishlari belgilangan[4].

Xulosa. Har bir mamlakatning tarixiy va tadrijiy rivojlanish jarayonidan ma'lumki, davlatning jadal rivojlanishi, xalqning farovon yashashi, oldinga qo'yilgan strategik maqsadlarga erishishda yoshlarning huquqlari, erkinliklari va manfaatlarini kafolatlangligi, siyosiy jarayonlarda ishtirok etish darajasi, yaratib berilgan shart-sharoitlari, ta'lim-tarbiyasi va kelajagiga beriladigan e'tiboriga chambarchas bog'liq. Shu ma'noda, O'zbekiston yoshlarini siyosiy jarayonlarda ishtiroki etishi mamlakatning taraqqiyot darajasini belgilab beradi. Yoshlarning ijtimoiy hayotda faollik darajasi oshmas ekan mamlakat hech qachon ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy va ma'rifiy sohalarida rivojlanishi amri maholdir. Yoshlarning ijtimoiy-siyosiy hayot sohalaridagi ayrim muammolarga yechim topmas ekan, O'zbekistonning rivojlangan davlatlar orasida, nufuzli tashkilotlar va xalqaro reytinglardagi o'zni pastlashi mumkin, yuqorilashishi judayam qiyindir.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy-siyosatdagi o'zgarishlar va o'tkazilayotgan islohotlar samaradorligini oshirish mamlakatda yoshlarning ijtimoiy-siyosiy jarayonlardagi faolligi, davlat boshqaruvi tizimida ishtirok etish ulushi, yoshlar uchun yaratilgan shart-sharoitlar, loyihalar, normativ-huquqiy hujjatlarni ijrosini to'liq ta'minlanishi talab qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Мирзиёев Ш.М Янги Ўзбекистон стратегияси. Т.:Ўзбекистон, 2021 й, - Б 259-262.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги "2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида"ги ПФ-60-сонли Фармони. 70-мақсад <https://lex.uz/docs/5841063>
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 19 январдаги "Маҳаллаларда ёшлар билан ишлаш тизimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari tўғrисиda"ги ПК-92-сон Қарори. <https://lex.uz/docs/5831865>
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 18 январьдаги "Ўзбекистонда ёшларга оид давлат сиёсатини 2025 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғrисида"ги 23-сон Қарори. <https://lex.uz/docs/5234746>
5. https://parliament.gov.uz/uz/events/opinion/34996/?sphrase_id=8084397
6. <https://xs.uz/uzkr/post/yoshlar-qanoti-vakillari-izhtimoiy-siyosiy-zharayonning-faol-ishtirokchilari>
7. <https://parliament.gov.uz/uz/events/committee/38744/>
8. И.Эргашев, Худайназаров.А.Ў. Ўзбекистон жамияти бошқарувида ёшлар фаоллигини оширишнинг маънавий омиллари. Ижтимоий тадқиқотлар журнали, 5 сон, 3 жилд. Тошкент - 2020. - 6.79-86.
9. Эргашев И., Пўлатова Н., Худайназаров А.Ў. Ўзбекистон ёшларининг фаоллигини ошириш омиллари ва истикболлари. Илм сарчашмалари. Илмий-методик журнал. Урганч, 2020 й, № 4, - б. 15-18.
10. Худайназаров.А.Ў. Ўзбекистон ёшларининг фаоллигини юксалтиришда ижтимоий-сиёсий ислохотларнинг ўрни. ЎзМУ хабарлари. 2021 й, № 1/4. - б. 175-177.
11. Худайназаров.А.Ў. Ёшлар бандлигини таъминлаш: айрим муаммо ва ечимлар. "Янгиланаётган Ўзбекистонда ижтимоий-сиёсий, маънавий ўзгаришлар" мавзусида Республика илмий-амалий анжумани материаллари. Тошкент: 2021 йил 28 сентябр. 180-184 б.
12. Худайназаров А.У. Роль реформ в повышении активности молодежи узбекистана в социально-политических процессах. Экономика и социум, 2021 4-2, 661-665.
13. Khudaynazarov.A.U. Factors for Increasing the Activity of Youth of Uzbekistan in the Field of Science and Education. Middle East Journal of Applied Science & Technology, Vol.5, Iss.1, Pages 33-37, January-March 2022.

14. Saparbaev B.A, Khudaynazarov A.U. The Role of Reading in Increasing the Activity of Youth in Socio-Political Processes. Middle European Scientific Bulletin, VOLUME 23 Apr, 2022. 222-226.
15. Худайназаров А.Ў. Ёшларни ижтимоий-сиёсий жараёнларда фаоллигини юксалтириш: ёшлар бандлиги. ҚарДУ хабарлари. 2022. - № 3/2(52) – б. 66-71.
16. Худайназаров А.Ў. Ёшларни ижтимоий-маънавий ҳаётда фаоллигини оширишнинг устувор вазифалари. Ўзбекистон Миллий университети хабарлари. 2022 й, № 1/4/1. 182-185.
17. Ergashev Ibodulla, Abdullayev Barxayotjon Bo'riyevich, Khudaynazarov Azamatjon O'rinbayevich & Berdiyeva Muattar Ibodullayevna. Transformation of Youth and the System of Values. Mediterranean Journal of Basic and Applied Sciences (MJBAS) Volume 6, Issue 4, Pages 24-32, October-December 2022.
18. Khudaynazarov A.U. Youth of Uzbekistan as a subject of changes in political processes. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, ISSN: 2776-0979, Volume 4, Issue 3, Mar., 2023. P 1455-1464.